v tej miere, ako sa účastnia na vedení domácnosti, ale v plnom rozsahu; preto napr. ak aj domácnosť vedie a najmä o jej kuchyňu stará sa testiná (lebo nevesta je napr. zamestnaná v úrade), kľúčne právo poslednejšej nie je obmedzené na zaopatrenie šatstva, toaletných a pod. potrieb pre mladomanželov, ale patrí jej v plnom rozsahu.

Nie je predpokladom kľúčneho práva, aby manželka sama viedla domácnosť v plnom rozsahu, preto kľúčne právo patrí jej najmä aj vtedy, ak má vedúcu domácnosti. *(Pokračujeme)*

Dr. Imrich Kováč:

Niektoré zásady slovenského medzinárodného dedičského práva

Úlohou medzinárodného práva dedičského predovšetkým je určiť právo, podľa ktorého treba posudzovať dedičské nároky na také pozostalosti, ktoré sú na území dvoch alebo viac štátov, alebo na také pozostalosti, ktoré sú síce celé v tuzemsku, ale zostaviteľ alebo dedičia sú cudzími štátnymi príslušníkmi.

Právo, podľa ktorého treba posudzovať v takýchto prípadoch dedičské nároky, menujeme l e x s u c c e s s i o n i s.

Stará teória medzinárodného súkromného práva vytvorila pôvodne dve zásady, podľa ktorých sa má určiť lex successionis. Prvou je zásada delenia pozostalostí. Je dôsledkom stredovekého patrimoniálneho princípu. Podľa nej majetok, ktorý zanechal zostaviteľ, treba rozdeliť na toľko pozostalostí, v koľkých štátoch sú pozostalostné majetkové veci. Druhá zásada, zásada nedeliteľnosti pozostalosti, spočíva na romanistických právnych zásadách a je dôsledkom myšlienky univerzálnej successie. Podľa tejto zásady pozostalosť sa má pokladať za jeden nedeliteľný celok bez ohľadu na to, či pozostalostné majetkové veci sú v jednom alebo v niekoľkých štátoch. Podľa prvej zásady lex successionis je právo toho štátu, na území ktorého je pozostalostná vec, teda je to lex rei sitae, a to aj čo do hnuteľností. Podľa druhej zásady však lex successionis je právo toho štátu, príslušníkom ktorého je zostaviteľ v čase svojho úmrtia, teda lex patriae zostaviteľa, a to aj čo do nehnuteľností.

Snaha štátov zabezpečiť vlastnému príslušníkovi právnu ochranu podľa domovského práva aj na území cudzieho štátu nebola priaznivou pre dôsledné uplatnenie zásady delenia pozostalostí. Na druhej strane zasa úsilie štátov vylúčiť uplatnenie cudzieho práva na vlastnom štátnom území neprialo uplatneniu zásady nedeliteľnosti pozostalostí. Preto sa v novej te-

órii medzinárodného dedičského práva čo do nehnuteľných pozostalostných vecí prevážne uznáva zásada lex resi sitae, podľa ktorej pri nehnuteľnej pozostalosti lex successionis je právo toho štátu, na území ktorého je pozostalosť. Pri hnuteľných pozostalostiach uplatňuje sa zásada mobilia personam sequuntur, podľa ktorej lex successions je právo toho štátu, príslušníkom ktorého bol zostaviteľ v čase smrti. Tým sa prevažne prijala zásada delenia pozostalostí, nie však podľa teritoriálneho princípu, ale pozostalosť sa rozdelí podľa toho, či pozostlostná vec je nehnuteľnosťou alebo hnuteľnosťou.

Prax býv. uhorskej Kúrie pred rokom 1918 stála na zásade nedeliteľnosti pozostalostí, a to aj čo do nehnuteľnej pozostalosti. Zásadným rozhodnutím č. P I 3746/1912 vyslovila Kúria, že dedičské nároky treba posudzovať podľa právnych pravidiel toho štátu, ktorého občanom bol zostaviteľ. Od tejto praxe odchýlil sa Najvyšší súd svojím rozhodnutím č. 1218 Úr. sb., v ktorom vypovedal, že ustanovenia § 300 Obč. zák. (rakúskeho) platia aj na území slovenského práva a síce aj čo do pozostalostí. Podľa cit. § 300 Obč .zák. totiž nehnuteľnosti podliehajú zákonom miesta, kde sú, kdežto ostatné veci zákonom majiteľa. Ustanovenia § 300 Obč. zák. boly síce právom uhorským recipované už v § 21 Dočasných súdnych pravidiel, ale len čo do nehnuteľností a čo do oboru vecného práva, nie čo do práva dedičského. Z vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu však vyplýva, že ustanovenia § 300 Obč. zák. slovenské recipovalo čo do práva dedičského, a to aj ohľadne hnuteľností.

Je zaujímavé, že aj maďarská Kúria rozhodnutím zásadného významu č. P 7730/1929 odklonila sa od praxe pred r. 1918 a postavila sa na zásadu delenia pozostalostí. V spomenutom rozhodnutí totiž vyslovila, že len dedičské nároky na hnuteľnú pozostalosť posudzujú sa podľa domovského práva zostaviteľa, kdežto dedičské nároky na nehnuteľnú pozostalosť posudzujú sa podľa práva miesta, kde je nehnuteľná pozostalosť. Hodno tiež spomenúť, že osnova Česko-slovenského zákonníka občianskeho v § 1346 prijala výlučne zásadu nedeliteľnosti pozostalosti, keď ustanovovala, že právne pomery dedičské sa posudzujú podľa práva toho štátu, príslušníkom ktorého bol zostaviteľ v čase smrti.

Podľa slovenskej súdnej praxe, ako to z uvedeného vyplýva, lex successionis pri nehnuteľnej pozostalosti je právo toho štátu, na území ktorého je pozostalosť, pri hnuteľnej pozostalosti zase právo toho štátu, príslušníkom ktorého bol zostaviteľ v čase smrti.

Ministerstvo pravosúdia pri sprostredkovaní medzinárodných právnych stykov a pri uzavieraní medzištátnych dohôd, ktoré upravujú medzištátne dedičské pomery, tiež sa pridržia-

va stanoviska, ktoré zaujal Najvyšší súd v rozhodnutí č. 1218 Úr. sb. Tak podľa § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 Slovensko-nemeckej dohody vo veciach pozostalostných zo dňa 23. októbra 1941,[1]) podľa článkov 30 a 31 Slovensko-chorvatskej dohody o upravení vzájomných občiansko-právnych stykov zo dňa 9. júna 1942,[2]) podľa článku 31 ods. 1 a článku 32 Slovensko-bulharskej dohody o vzájomnej právnej ochrane a právnej pomoci vo veciach občianskych a obchodných zo dňa 11. decembra 1942,[3]) konečne podľa článkov 29 a 30 Slovensko-maďarskej dohody o upravení jednotlivých súkromnoprávnych otázok zo dňa 11. januára 1944[4]) nehnuteľné pozostalosti podliehajú právu toho štátu, kde sú, a hnuteľné pozostalosti právu toho štátu, ktorého bol príslušníkom zostaviteľ v čase smrti.

Uplatnenie týchto zásad vo všetkých doteraz uzavretých slovenských medzištátnych súkromnoprávnych dohodách znamená uplatnenie slovenského práva aj voči takým smluvným štátom, ktorých právo stojí na zásade nedeliteľnosti pozostalosti, ako je to v práve nemeckom, podľa ktorého či nehnuteľnú alebo hnuteľnú pozostalosť dedí cudzí štátny príslušník podľa práva svojej vlasti, i ak zomrel na území Nemeckej ríše, a opačne nemecky štátny príslušník dedí či nehnuteľnú alebo hnuteľnú pozostalosť podľa práva nemeckého, i keď mal svoj posledný pobyt v cudzine.

Podľa lex successionis, t. j. pri nehnuteľnej pozostalosti podľa lex rei sitae a pri hnuteľnej pozostalosti podľa osobného štatútu zostaviteľa v čase jeho smrti treba posudzovať predpoklady dedenia, t. j. tie skutočnosti, ktoré musia nastať, aby určitá osoba čo do určitej pozostalosti mala právne postavenie dediča. Takouto skutočnosťou je zánik právneho subjektu zostaviteľa. Tento nastane jeho fyzickou smrťou alebo smrťou prezumovanou — vyhlásením za mŕtveho. Ak je teda nezvestný taký cudzí štátny príslušník, ktorý má hnuteľný majetok na Slovensku, tento hnuteľný majetok stane sa pozostalosťou len ako domovské vrchnosti majiteľa — cudzieho štátneho príslušníka — vyhlásily ho za mŕtveho. Ak je však nezvestný taký cudzí štátny príslušník, ktorý má na Slovensku nehnuteľný majetok, slovenské vrchnosti môžu na žiadosť zainteresovaných vyhlásiť i cudzieho štátneho príslušníka podľa slovenského práva za mŕtveho, ale iba s účinkami na ten nehnuteľný majetok, ktorý je na území Slovenskej republiky. Táto výnimka zo všeobecného pravidla, že tuzemský súd nemôže vyhlásiť za mŕtveho cudzozemca, ktorý nemal v tuzemsku bydlisko (Úr. sb. č. 3608), je odôvodnená tým, že aj otázka, či treba pokladať nejaký nehnuteľný majetok za pozostalosť, riadi sa podľa lex rei sitae. To však neznamená, že by sa na Slovensku

[1]) Uverejnená pod č. 38/1942 Sl. z.
[2]) Táto dohoda doteraz nebola ratifikovaná.
[3]) a [4]) Tieto dohody doteraz neboly ratifikované.

nemalo uznať aj čo do nehnuteľného majetku, ktorý je na Slovensku, také rozhodnutie cudzozemskej vrchnosti, ktorým bol vlastník takýchto nehnuteľností — cudzí štátny príslušník — vyhlásený za mŕtveho svojou domovskou vrchnosťou. Domovská vrchnosť je povolaná vyhlásiť vlastného štátneho príslušníka za mŕtveho s účinkami proti každému, a slovenské súdy sú povolané rozhodovať v tejto otázke len subsidiárne a len s vyššie uvedenou obmedzenou účinnosťou, ak domovská vrchnosť o nej rozhodla alebo ak domovské právo nezvestného nepozná inštitúciu vyhlásenia za mŕtveho. Toto obmedzené oprávnenie slovenských vrchností vyhlásiť cudzieho príslušníka za mŕtveho výslovne sa uznáva v článku 9 Slovensko-nemeckej dohody o vzájomnom uznaní rozhodnutí vo veciach rodinno-právnych a vyhlási za mŕtveho zo dňa 10. apríla 1941[5]) ako aj v článku 28 Slovensko-bulharskej dohody a v článku 45 Slovensko-chorvátskej dohody. Slovensko-maďarská dohoda takéto ustanovenie síce nemá, ale keďže aj podľa tejto dohody, ako už bolo povedané, čo do nehnuteľnej pozostalosti je smerodajný lex rei sitae, treba mať za to, že aj v relácii slovensko-maďarskej platí to isté.

Predpokladom dedenia je, že dedič je spôsobilý dediť v konkrétnom prípade a že tu niet dôvodov nehodnosti dedenia. Túto otázku treba posudzovať podľa lex successionis. Nespôsobilosť dediť v konkrétnom prípade nesmie byť však dôsledkom všeobecnej neschopnosti byť subjektom práv, lebo spôsobilosť byť subjektom práv sa riadi podľa osobného štatútu.

Odchýlne ustanovenia od tohto všeobecného pravidla má Slovensko-nemecká dohoda z 23. októbra 1941, ktorá v § 1 vyrieka, že príslušníci jednej smluvnej strany, ktorí na území druhej smluvnej strany uplatňujú dedičské nároky, musia byť spôsobilými dediť tak podľa práva smluvnej strany, ktorej príslušníkom bol zostaviteľ v čase svojej smrti, ako aj podľa práva svojej vlasti. Slovensko-maďarská dohoda zo dňa 11. januára 1944 v článku 28 zaujala tiež odchylné stanovisko od všeobecného právneho pravidla, ustanovujúc, že štátny občan jednej smluvnej strany môže uplatniť nárok titulom dedenia na území druhej smluvnej strany len, ak má dedičskú spôsobilosť podľa práva svojej vlasti. Podľa toho teda, ak by štátny občan maďarský nemal podľa maďarských právnych predpisov spôsobilosť dediť, nemôže dediť pozostalosť či už hnuteľnú alebo nehnuteľnú, ktorá je na území Slovenskej republiky i keď má dedičskú spôsobilosť podľa slovenského práva. Slovensko-chorvátska dohoda zo dňa 9. júna 1942 a Slovensko-bulharská dohoda zo dňa 11. decembra 1942 nemajú takýchto ustanovení a preto v pomere slovensko-chorvátskom a slovensko-bulharskom platí čo do neschopnosti dediť všeobecné pravidlo slovenského medzinárodného práva dedičského.

[5]) Táto dohoda je vyhlásená pod č. 92/1942 Sl. z.

Podľa lex successionis treba posúdiť aj otázku, či má dedičskú spôsobilosť plod života. Nasciturus totiž nie je podľa práva ešte osobou a preto nemožno túto otázku riešiť podľa osobného štatútu. Naproti tomu otázka, či novonarodenec neschopný života alebo osoba narodená contra formam generis humani majú dedičskú spôsobilosť, je otázkou spôsobilosti byť subjektom práv, a preto ich dedičskú spôsobilosť treba posudzovať podľa ich osobného štatútu.

Podľa lex successionis treba posudzovať aj účinnosť a dôsledky právnych úkonov, ktorými sa niekto zrieka dedičstva či už za života alebo po smrti zostaviteľa.

Lex successionis je smerodajný aj čo do zákonnej dedičskej postupnosti, t. j. v tom smere, ktoré osoby sú povolané dediť podľa zákona, aké je ich poradie pri povolaní k dedeniu a aký je ich dedičský podiel. Toto právo bude rozhodné teda aj pri riešení otázky, aký má byť rodinno-právny pomer medzi zostaviteľom a zákonným dedičom. Otázka však, či vyžadovaný rodinno-právny pomer vzhľadom na osobu zostaviteľa skutočne jestvuje (napr., či jestvuje manželstvo alebo zák. potomstvo), je otázkou štatusovou, a preto ju treba posudzovať podľa osobného štatútu. Lex successionis určuje to, či, v akej miere a z akých príčin možno pominúť zákonných dedičov a pozmeniť ich zákonité poradie opatrením na prípad smrti, či niekto je nepominuteľným dedičom a aký je jeho povinný podiel.

Rovnako i materiálny obsah a materiálne právne účinky opatrenia na prípad smrti sa majú posudzovať podľa lex successionis. Tak lex successionis je smerodajný pre posúdenie toho, aké právne dôsledky má pominutie nepominuteľných dedičov v závete alebo aké dôsledky majú nemožné alebo nemravné ustanovenia závetu.

Lex successionis určuje právo zostaviteľovej vdovy na dedičstvo najmä, či má nárok na vdovské právo a v akej miere ako aj prípady, keď pre nehodnosť stráca tieto práva.

Podľa lex successionis treba posúdiť, či pozostalosť je bez dediča, t. j. či pozostalosť sa stala odúmretou. Táto zásada čo do hnuteľných pozostalostí je výslovne vypovedaná v § 3 ods. 2 Slovensko-nemeckej dohody zo dňa 23. okt. 1941. Otázku nároku štátu na odúmrť treba však posudzovať podľa lex rei sitae aj pri hnuteľnej odúmrti, ktorá tiež má pripadnúť tomu štátu, na území ktorej je — pokiaľ, pravda, neustanovuje inak medzinárodná smluva alebo dohodnutá vzájomnosť. Tak napr. podľa § 3 ods. 2 Slovensko-nemeckej dohody zo dňa 23. okt. 1941 a podľa článku 30 ods. 3 Slovensko-maďarskej dohody zo dňa 11. januára 1944 hnuteľnú odúmrť treba vydať tomu štátu, príslušníkom ktorého bol zostaviteľ v čase úmrtia.

Podľa lex successionis treba posúdiť aj odkazy, pododkazy a následné odkazy. Ak ide však o vecný odkaz (legatum per vindicationem), treba, aby odkazovník ako podľa lex succes-

sionis, tak aj podľa lex rei sitae smrťou zostaviteľa nadobudol vlastnícke právo na predmet odkazu. V opačnom prípade odkaz sa nejaví vo svojich právnych účinkoch ako legatum per vindicationem, ale len ako legatum per damnationem, a to preto, lebo otázku, či niekto nedobudne vecné právo na nejakú vec, či už hnuteľnú alebo nehnuteľnú, treba posúdiť podľa lex rei sitae. Ak však lex successionis, ktorý má byť ináč smerodajný pre dedičské pomery, nepozná vecný odkaz, nemôže tento nedostatok nahradiť lex rei sitae.

Podľa lex successionis treba posúdiť i právne účinky dedenia. Tak toto právo je smerodajné pre to, či dedenie nastáva ipso, jure, t. j. bez vyhlásenia dediča, že dedičstvo prijíma, alebo či mu dedičstvo pripadne len po tomto vyhlásení a či, kým sa nestalo takéto vyhlásenie, alebo kým dedičstvo nebolo odovzdané, treba považovať pozostalosť za hereditas iacens. Podľa toho treba posúdiť tiež materiálne následky odmietnutia dedičstva, lebo však je samozrejmé, že právny systém, ktorý je smerodajný pre posúdenie následkov nadobudnutia dedičstva, je smerodajný aj čo do následkov odmietnutia dedičstva.

Lex successionis je rozhodný aj v tom smere, kto a akým spôsobom ručí za pozostalostné dlhy, či ručia dedičia solidárne, či po výšku hodnoty pozostalosti alebo aj nad túto hodnotu, či veritelia sa môžu uspokojiť len z majetkoprávnych predmetov, ktoré sú v pozostalosti, či dedičovi prináleží beneficium inventari atď.

Podľa lex succesionis treba posúdiť aj pomer spoludedičov, najmä, či dedič je povinný dať do deľby to, čo dostal darom za života zostaviteľa, či dedičia sa stali ideálnymi alebo reálnymi spoluvlastníkmi dedičstva atď.

Nie podľa lex successionis, ale podľa osobného štatútu treba posudzovať závetnú spôsobilosť zostaviteľa, lebo závetná spôsobilosť je súčiastkou spôsobilosti konať. Toto právo môže byť aj v prípade hnuteľnej pozostalosti odchylné od lex successionis. V tomto prípade lex successionis je domovské právo zostaviteľa v čase jeho smrti. Môže sa však stať, že testátor po čase, keď učinil opatrenie na prípad smrti, zmenil svoju štátnu príslušnosť a podľa svojho nového domovského práva už nemá závetnú spôsobilosť, kdežto podľa práva svojej starej vlasti v čase, keď urobil opatrenie na prípad smrti, mal závetnú spôsobilosť. V takomto prípade opatrenie na prípad smrti urobené pred zmenou štátnej príslušnosti treba pokladať za platné, lebo testátor v čase, keď urobil opatrenie na prípad smrti, mal závetnú spôsobilosť podľa svojho domovského práva. Právo odvolať takýto závet treba testátorovi priznať aj v tom prípade, ak podľa práva svojej novej vlasti nemá závetnú spôsobilosť, lebo nebolo by spravodlivé odoprieť mu toto právo, ak by mu závet neskoršie nevyhovoval. Nové opatrenie na prípad smrti však urobiť nemôže. Zásada, že závetná

spôsobilosť sa riadi podľa domovského práva zostaviteľa, je vyslovená v § 6 Slovensko-nemeckej dohody zo dňa 23. okt. 1941, v článku 32 ods. 1 Slovensko-maďarskej dohody zo dňa 11. januára 1944. Slovensko-bulharská dohoda zo dňa 11. decembra 1942 a Slovensko-chorvátska dohoda zo dňa 9. júna 1942 túto zásadu mlčky predpokladajú. Zásada, že zmena zostaviteľovho štátneho občianstva po čase, keď urobil opatrenie na prípad smrti, nedotýka sa spôsobilosti odvolať takéto opatrenie, je výslovne uvedená v článku 32 ods. 2 Slovensko-maďarskej dohody zo dňa 11. januára 1944.

Čo do formálnych náležitostí opatrenia na prípad smrti platí § 34 zák. čl. XVI/1876. Podľa tohto zákona opatrenia na prípad smrti, zhotovené v cudzine, sú čo do ich formálnych náležitostí platné na území Slovenskej republiky aj vtedy, ak vyhovujú právnym pravidlám štátu, v ktorom boly zhotovené. Toto zákonné ustanovenie vylučuje na Slovensku platnosť takého opatrenia na prípad smrti, ktoré zhotovil na Slovensku cudzí štátny príslušník s formálnej stránky podľa práva svojej vlasti. Naproti tomu § 5 Slovensko-nemeckej dohody zo dňa 23. okt. 1941 a článok 31 Slovensko-maďarskej dohody zo dňa 11. januára 1944 ustanovujú, že forma opatrenia na prípad smrti sa riadi podľa domovského práva zostaviteľa, ale subsidiárne stačí zachovať zákon miesta, kde sa optrenie na prípad smrti zhotovilo. Odchylne upravuje túto vec tiež článok 29 ods. 2 Slovensko-chorvátskej dohody zo dňa 9. júna 1942 a článok 30 Slovensko-bulharskej dohody zo dňa 11. novembra 1942, podľa ktorých opatrenie na prípad smrti má byť zhotovené s formálnej stránky podľa zákonov toho štátu, na území ktorého opatrenie na prípad smrti bolo zhotovené. Jednako však treba zastávať názor, že čo do formálnej stránky máme uznať za platné podľa § 34 zák. čl. XVI/1876 aj také opatrenia na prípad smrti, ktoré boly zhotovené v Chorvátsku lebo v Bulharsku podľa slovenských právnych predpisov, lebo citované ustanovenia dohôd nevylučujú, aby sme — ak to slovenské právo dovoľuje — išly aj nad zaviazanosti prevzaté dohodami.

Otázka, či pozostalostné majetkové veci sú hnuteľné a či nehnuteľné, je otázkou vecného práva, a preto v tomto smere nie je smerodajný lex successionis, ale lex rei sitae. Táto zásada je vyslovená v § 23 ods. 3 Slovensko-nemeckej dohody zo dňa 23. okt. 1941, v článku 37 Slovensko-chorvatskej dohody zo dňa 9. júna 1942 a v článku 29 ods. 3 a článku 30 ods. 4 Slovensko-maďarskej dohody zo dňa 11. januára 1944.

Podľa lex rei sitae sa posudzujú dedičské nároky na také majetkové predmety, či hnuteľné alebo nehnuteľné, ktoré z dôvodov verejných podliehajú osobitnému majetkovému usporiadaniu, ako napr. roľnícke nediely, veci patriace k fideikomisom alebo k dedičným hospodárstvam atď. Táto zásada je uznaná vo všetkých medzištátnych dohodách o úprave medzi-

štátnych dedičských pomerov, ktoré Slovenská republika doteraz uzavrela.

Táto zásada nie je vlastne ničím iným ako uznaním výhradovej doložky (clausula ordre public). Táto doložka vylučuje použitie takého lex successionis, ktorý sa protiví takým vnútroštátnym právnym normám, ktoré sú pilierom spoločenského, hospodárskeho a mravného života v štáte. Preto tieto normy nemôžu ustúpiť takým cudzím právnym normám, ktoré sa im protivia a ktoré by maly byť ináč použité podľa odkazovacej vnútroštánej normy. Tak napr. protivilo by sa našej výhradovej doložke, ak by podľa lex successionis dedič nebol vylúčený z dedenia pre nehodnosť, hoci zabil zostaviteľa alebo zničil, po prípade utajil opatrenie na prípad smrti. Priečilo by sa výhradovej doložke aj také ustanovenie lex successionis, podľa ktorého by napr. nemal spôsobilosť nadobudnúť majetok vojenský zbeh alebo vyhnanec, lebo podľa ducha nášho práva takéto obmedzenie spôsobilosti byť subjektom práv rovná sa občianskej smrti, čo naše právo neuznáva.

Náš právny poriadok stojí na princípe neobmedzeného súkromného vlastníctva. Preto i keď z dôvodov verejných vlastnícke právo k určitým veciam a v určitom smere sa obmedzuje, je to len výnimka, ktorá je odôvodnená verejnými záujmami. Naproti tomu právo Sovietskeho Ruska zásadne neuznáva súkromné vlastníctvo a to z dôvodov verejných a len s ohľadom na potreby malého súkromného podnikania a na potreby jednotlivca a rodiny povoľuje výnimky, a to takým spôsobom, aby pokiaľ možno čím účinnejšie bolo zabránené nežiadúcemu hromadeniu majetku v súkromnom vlastníctve. Vzhľadom na tento rozpor medzi naším a sovietsko-ruským právnym systémom niektorí považujú sovietsko-ruský dekrét zo dňa 22. mája 1922 o dedičskom práve za taký, ktorý sa protiví našej výhradovej doložke. Podľa tohto dekrétu totiž je prípustné dedenie, či už zákonné alebo závetné, len po výšku hodnoty 10.000 zlatých rubľov. Časť pozostalosti nad túto hodnotu prejde do vlastníctva štátu. Zákonnými dedičmi sú manželská strana a priami potomci, ďalej také nemajetné a práceneschopné osoby, ktorých zostaviteľ najmenej po celý rok pred svojou smrťou skutočne živil. Pozostalosť sa rozdelí rovnako medzi všetkými dedičmi. Závet je prípustný, ale okrem zákonných dedičov nikto iný nemôže byť ustanovený za dediča. Zostaviteľ môže vylúčiť zákonného dediča z dedenia, pričom však podiel takéhoto vylúčeného dediča nepripadne ostatným dedičom, ale štátu. Ak by sa takéto usporiadanie dedičského práva priečilo našej výhradovej doložke, sovietsko-ruský dekrét o dedičskom práve zo dňa 22. mája 1922 nemohol by byť použitý u nás ako lex successionis.

Literatúra:

Fajnor-Zátursecký: Nástin súkromného práva.

Dr. Štefan Luby: Slovenské všeobecné súkromné právo.
Rouček-Sedláček: Komentář k česko-slovenskému zákonníku občanskému.
Dr. K. Salaban: Handbuch des Internationalen Rechts.
Gustav Walker: Internationales Priwatrecht.
Dr. Szászy István: Nemzetközi magánjog.
Dr. Szladits Károly: A magyar magánjog vázlata, vydanie z r. 1937.

Dr. Miloslav Takáč:

Judikatúra k § 7 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n.

Ustanovenia § 7 zákona č. 562/1919 Sb. z. a n. o podmienečnom odsúdení a o podmienečnom prepustení sú pomerne jasné, ale v dôsledku logickej interpretácie vytvorila sa pri nich obsiahla judikatúra, ktorá ich vysvetľuje a v mnohom smere šťastne doplňuje.

Ked' tieto ustanovenia sa dosť často používajú, nie je dosť známa ich judikatúra takto i trestní právnici pri ich interpretácii robia menšie-väčšie chyby, ktoré práve prýštia z neznalosti judikatúry. Že je v tomto smere neznalosť judikatúry na súdoch nižších stolíc, to dokazujú dosť časté rozhodovania Najvyššieho súdu, uverejňované v Trestnej sbierke, ktoré sa vzťahujú práve na tieto ustanovenia.

Aký znamenitý bol Milotov komentár[1]) k zákonu o podmienečnom odsúdení a o podmienečnom prepustení kedysi, — hneď po uvedení tohto zákona do života — o tom niet pochybnosti. Teraz však je už neúplný a praxou v mnohom prekonaný. Tak napr. pri výklade § 7 uvádza, že podmienečný odklad trestu je závislý na priamom osobnom dojme sudcu o odsúdenom a že preto práve sa uzákonilo, aby o podmienečnom odklade vždy rozhodoval súd prvej stolice, ktorý príde vždy do bezprostredného styku s obžalovaným. Toto stanovisko nachádza svoj výraz i v obsahu § 2 vládneho nariadenia č. 598/1919 Sb. z. a n., ktoré hovorí, že súd obžalovanému zpravidla nesmie povoliť podmienečný odklad trestu bez toho, aby ho osobne nepoznal, ak len nejde o čin nepatrného významu. Každému je známe, — lebo je to notorická skutočnosť, ktorá sa nedokazuje —, že osobný dojem sám o sebe môže klamať, čo nepriamo vypovedal vo svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd[2]) a tak táto okolnosť, ako právne relevantná, padá. Nakoľko bolo toto stanovisko prekonané i samým zákono-

---

[1]) Dr. Albert Milota: Podmíněné odsouzení a propuštění (Výklad zákona). Beníšek. Plzeň. 1919.

[2]) »Dobrý dojem obžalovaného na sudcu môže prísť do úvahy, keď je pravým odleskom jeho povahy« (Kr I 764/20 — Sbns 357).